

Sygn. akt II CSK 78/16

POSTANOWIENIE

Dnia 17 sierpnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Henryk Pietrkowski

w sprawie z powództwa E. M.
przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej Lokatorsko - Własnościowej "S."
w Ś.
o uchylenie uchwały,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 17 sierpnia 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powódki
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie
z dnia 24 września 2015 r., sygn. akt I ACa 918/14,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony - co należy podkreślić – wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art.

398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanej, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Pełnomocnik powódki E. M. w skardze kasacyjnej wniesionej od wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 24 września 2015 r. wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania oparł na przesłankach wskazanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.

Uzasadniając przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania pełnomocnik powódki wskazał, że „przepis art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych w świetle orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego z dnia 5 lutego 2015 r. w sprawie K 60/13 (OTK-A 2015/2/11, Dz. U. 2015, poz. 201) jest rozumiany niejednolicie. W ocenie autora skargi „rozbieżność ta przejawia się w dotychczasowych odmiennych orzeczeniach sądów (w tym również Trybunału Konstytucyjnego) wskazujących na możliwość istnienia stosunku członkostwa w spółdzielni mieszkaniowej niezależnie od przysługiwania członkowi majątkowych praw do lokali będących w zasobach spółdzielni”.

Zgodnie z utrwalonym w orzecznictwie Sądu Najwyższego poglądem przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, różnią się od przesłanek, o których mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Ten sam problem nie może być istotnym zagadnieniem prawnym, które z założenia charakteryzuje się „nowością” i jednocześnie stanowi przedmiot rozbieżnej wykładni w orzecznictwie bądź wypowiedziach doktryny (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2013 r., III SK 11/13, nie publ., z dnia 30 września 2014 r., III SK 2/14, nie publ.). Z uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika, że autor skargi obie przesłanki potraktował zamiennie.

Odnosząc się do występowania w sprawie przesłanki, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. należy przypomnieć, że przez istotne zagadnienie prawne rozumie się problem o charakterze prawnym powstały na tle konkretnego przepisu prawa, mający charakter nowy i rzeczywisty w tym znaczeniu, że jego rozstrzygnięcie stwarza realne i poważne trudności, a którego wyjaśnienie ma

znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2013 r., IV CSK 53/2013, nie publ.). Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wykazania, że określony przepis prawa, będący źródłem poważnych wątpliwości interpretacyjnych, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżność w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć wraz z podaniem doktrynalnego lub orzeczniczego źródła tych wątpliwości (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, nie publ.).

Pytania przedstawione w skardze nie spełniają powyższych wymagań zarówno w odniesieniu do przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 jak i z pkt 2 k.p.c.

Problemy wskazywane jako istotne zagadnienia prawne powinny pozostawać w związku z zastosowanymi w sprawie przepisami, ponieważ tylko wtedy będą one mogły zostać wyjaśnione w ramach rozpoznania skargi kasacyjnej. Zagadnienie dotyczące art. 26 pkt 1 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych nie mogło zatem usprawiedliwić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ponieważ zostało sformułowane na tle przepisu, który nie został w sprawie zastosowany, a ramach podstaw skargi kasacyjnej nie zarzucono naruszenia tego przepisu przez jego niezastosowanie.

W sprawie nie występuje ponadto przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Orzeczenia między którymi – w ocenie pełnomocnika powódki – występuje rozbieżność zostały bowiem wydane przez wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego w wyniku którego art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych w zakresie, w jakim dopuszcza członkostwo w spółdzielni mieszkaniowej podmiotów, którym nie przysługuje spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu, spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu, prawo odrębnej własności lokalu lub ekspektatywa odrębnej własności lokalu, jest niezgodny z art. 64 ust. 1 Konstytucji. W konsekwencji, stosowanie art. 3 ust. 1 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych przez sądy musi uwzględnić skutki wynikające ze stwierdzenia jego niekonstytucyjności w przywołanym zakresie.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do merytorycznego rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

aj